

ОПИС
навчальної дисципліни «Історія музичного мистецтва»
на 2019-2020 н.р.

Ступінь вищої освіти – **доктор філософії**

Галузь знань – **02 Культура і мистецтво**

Спеціальність – **025 Музичне мистецтво**

Освітня програма – **Музичне мистецтво**

1. Загальна характеристика дисципліни

Загальний обсяг дисципліни – **3 кредити ЄКТС**

Статус дисципліни – **нормативна**

Навчально-науковий **Інститут музичного мистецтва**

Кафедра **методики музичного виховання та диригування**

Мова навчання – **українська**

Курс – **1**; семестр – **2**; вид підсумкового контролю – **екзамен**.

Викладач: професор, доктор мистецтвознавства – **Бермес І.Л.**

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
			Кредити ЄКТС	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Денна Вечірня	I	II	3/90	30	14	-	-	16	60	-	-	+

2. Зміст лекційного матеріалу

Тема 1. Музичне мистецтво як феномен культури

Музика як предмет науково-теоретичного пізнання, явище людської культури. Музика як історичний феномен, який розвивається динамічно. Музика як засіб творення художнього простору культури. Музична теорія та практика як об'єкт наукового пізнання.

Музика в міфологічній картині світу. Міф – основа формування та розвитку музики. Музика – засіб вираження та трансформації міфа, невід'ємна частина людського життя, універсальна форма світовідчуття та світорозуміння, первинна знаково-символічна система. Міф і міфотворчість – культурні феномени, їх взаємопов'язаність з музичним мистецтвом. Культуротворча роль міфу. Архетип і міф, музика як віддзеркалення міфу. Музика – специфічний звуковий і художній вид діяльності людини, звуковий образ світу, акустичне втілення життєвого міфу людини.

Тема 2. Музикознавство як наука

Музикознавство як система об'єктивних знань про музику та музичну культуру; сукупність наукових дисциплін, в яких об'єктом вивчення є музичне мистецтво в його різних проявах.

Теоретичне музикознавство як предмет вивчення, що досліджує способи відображення дійсності в музиці, головні закономірності музики; композиційні прийоми та засоби; засади музичного виконання (сольного та хорового співу, диригентського мистецтва, гри на музичних інструментах), розвитку музичного слуху (сольфеджіо). Теоретичне

музикознавство включає вивчення таких дисциплін: теорія музики, гармонія, поліфонія, аналіз музичних форм і ін.

Предмет історичного музикознавства, його завдання: відтворення цілісної картини розвитку музичної культури в соціокультурному контексті, тісному взаємозв'язку різних її аспектів; періодизація історії світової й української музики; характеристика стилів і жанрів; вивчення інструментарію, концертно-виконавської та видавничої діяльності, біографії діячів музичного мистецтва. Включає вивчення історії музики окремих народів і країн, жанрів і форм музики, різновидів виконавського мистецтва (піаністичного, скрипкового, хорового та ін.), окремих сфер музикознавства (напр., історія вчення про гармонію).

Тема 3. Теоретичне осягнення музики в Середньовіччі та епоху Відродження

Музика як наука про правильну модуляцію, тобто правильний спів у тлумаченні теоретиків Середньовіччя. Музика – одна з галузей математичних знань, наука про числа, поряд із арифметикою, геометрією, астрономією.

Основні досягнення античного музикознавства, світоглядні основи європейської музичної культури в трактаті римського філософа і вченого Боеція «Про музику». За Боецієм, існує три види музики. «Перша, це музика світова (mundana), друга – людська (humana), третя – заснована на тих чи інших інструментах (instrumentalis), як-от кіфарі, флейтах і ін., що наслідують кантилену».

Важливі досягнення Середньовіччя: система сольмізації, закладення основ нотного письма (Гукбальд, Гвідо д'Ареццо і ін.).

Становлення двох відносно самостійних напрямків музики – людської та практичної (інструментальної) в епоху Відродження. Поява поліфонічних форм у творчості представників римської (К. Джезуальдо, Дж. Палестрина), венеціанської (А. Віларт, А. та Дж. Габріелі, К. Монтеверді, Ф. Каваллі), нідерландської композиторських шкіл (Г. Дюфаї, Й. Окегем, Я. Обрехт, Ж. Депре, О. Лассо).

Важливі досягнення епохи Відродження: вчення про контрапункт (Глареан, Дж. Царліно), мензуральна нотація, жанрова диференціація (І. де Грохео, трактат «Музика», в якому автор обґрунтував положення про соціальний підхід до музики, її статус відповідно до професійного рівня та місця в суспільстві), перше видання музичного словника (І. Тінкторіс).

Тема 4. Музичне мистецтво епохи Просвітництва і XIX ст.

Поява праць енциклопедичного характеру в XVII–XVIII ст. (перший музичний словник С. Броссара, словники І. Вальтера та І. Маттезона, «Музичний словник», укладений Ж.-Ж. Руссо). Музична думка Просвітництва й аристотелева ідея музики як наслідування (праці І. Маттезона, І. Кванца, Д. Малькольма та ін.).

Інтерес до акустичних властивостей звуку, його універсальних фізичних можливостей – обертони (Мерсенн, Совер). Вчення про «генерал-бас», основи класичної гармонії (Ж. Ф. Рамо); дослідження Ж.-Ж. Руссо «Трактат про гармонію» (1722), присвячений проблемам гармонічного багатоголосся, «Виникнення гармонії» (1727), «Кодекс практичної музики» (1760); підручник поліфонії «Щабель до досконалості» І. Фукса (1725), дослідження з історії музики Дж. Мартіні («Історія музики»), Ч. Берні («Загальна історія музики»). До другої половини XVIII ст. відносяться і перші дослідження, присвячені проблемам музичної форми (Хр. Циглер «Введення в музичну форму»).

Класичний стиль в європейській культурі XVIII ст., його віддзеркалення в творчості віденських класиків Х. Глюка, Й. Гайдна, В. Моцарта, Л. Бетовена.

У XIX ст. поряд із загальними історичними роботами побачили світ монографічні дослідження про композиторів (І. Форкель «Про життя, мистецтво в творах Й. С. Баха» (1802), монографії Дж. Баїні про Палестрину (1828), О. Яна про Моцарта (1856-1859), К. Крізандера про Генделя (1858-1867), Ф. Шпітти про Баха (1873-1880). Загальний підйом національного руху в європейських країнах, ріст національної самосвідомості, увага до народного фольклору. Поява національних композиторських шкіл (Б. Сметана, А. Дворжак у Чехії, Е. Гріг у Норвегії, І. Альбеніс, Е. Гранадос, М. де Фалья в Іспанії та ін.).

У XIX ст. починає використовуватися дефініція «музикознавство», в кінці XIX ст. розвивається музична палеографія, бібліографія, музична фольклористика.

Тема 5. Проблеми розвитку музичного мистецтва XX – початку XXI ст.

Багатовимірність і неоднозначність музичного мистецтва XX ст., поліфонізм нового музичного мислення. Музичне мистецтво XX ст. як феномен епохи глобалізації. Вплив техніко-інноваційних пошуків на композиторську творчість.

Багатоманітність стильових моделей, поліфонічність стильових прийомів музики XX ст. (пізній романтизм, веризм, імпресіонізм, експресіонізм, неокласицизм, неофольклоризм, авангардизм і ін.).

Музика кінця XX – початку XXI ст. як особливий художній канал духовної комунікації. Зміна естетично-ціннісних домінант музичного мистецтва на порубіжжі XX – XXI ст.

Сучасне європейське музичне мистецтво як складна, багатофункційна інформаційна поліструктурна система. Сфери його музичної діяльності, суб'єкти (композитори, виконавці, слухачі).

Інтенсивність пошуків нових засобів виразності, експериментів, поява нових стильових напрямків – характерні риси європейської музики XX ст.

Динаміка розвитку української музики в XX ст. Становлення професіоналізму в усіх музичних сферах: композиторська творчість, виконавство, музична освіта, наука. Національна композиторська школа і М. Лисенко, його послідовники (М. Леонтович, К. Стеценко, Я. Степовий). Творчість українських композиторів (В. Косенко, Л. Ревуцький, П. Козицький, М. Вериківський, М. Коляда, Б. Лятошинський, С. Людкевич, В. Барвінський, М. Колесса).

Основні тенденції розвитку музичного мистецтва в Україні середини XX ст.: київський авангард, нова фольклорна хвиля (творчість Б. Лятошинського, Л. Грабовського, В. Годзяцького, М. Скорика, Л. Дичко, В. Сильвестрова, Є. Станковича, І. Карабиця).

Постмодернізм і українська музика початку XXI ст. Полістилістика як один із видів композиторської техніки культури постмодернізму (творчість М. Шуха, І. Алексійчук, О. Козаренка, В. Мужчиля та ін.).

Тема 6. Українське музичне мистецтво: історія та сучасність

«Історія української музики» М. Грінченка (1922) заклала підвалини у системному вивченні історії української музики, зокрема історичного музикознавства. «Українські народні думи», «Українська народна інструментальна музика», «Коломийки», «Нарис історичного розвитку української народної пісні», «Історія і теорія української народної музики» М. Грінченка – методологічне підґрунтя сучасної етномузикології. М. Грінченко – фундатор наукового лисенкознавства.

Ладова організація музики та конструція музичних творів у працях Б. Яворського («Будова музичної мови», «Вправи в навчанні ладового ритму», «Структура мелодії»).

Змістова наповненість наукових праць В. Довженка («Нариси з історії української радянської музики», ч. 1, ч. 2.) – цілісна панорама еволюції українського музичного мистецтва на тлі історичних і суспільних реалій.

Музично-історичні дослідження М. Вериківського, О. Дзбанівського, П. Козицького, Ф. Колесси, Л. Лісовського, С. Людкевича, Д. Ревуцького, Ф. Сенгалева, Ф. Стешка, Ол. Чапківського та ін.).

Напрацювання в сфері теоретичного музикознавства (праці С. Богатирьова, М. Вериківського, П. Козицького, Л. Кулаковського, С. Людкевича, В. Малішевського, Ф. Надененка, А. Хибінського та ін.).

Розмаїття стильових і жанрових явищ в українській музиці XX – початку XXI ст., окреслених у працях Л. Корній, М. Черкашиної-Губаренко, М. Загайкевич, А. Терещенко, М. Копиці, О. Зінкевич, Л. Кияновської, Т. Гусарчук, Т. Мартинюк, О. Немкович і ін.

Творчість Л. Дичко, Т. Кравцова, Ю. Іщенка, В. Зубицького, І. Щербакова, Г. Гаврилець, А. Загайкевич, С. Луньова, О. Козаренка, Ю. Ланюка, І. Небесного, К. Цепколенко.

Тема 7. Музичний жанр і музичний стиль в контексті розвитку культури

Багатоманітність визначень поняття жанр як ключового поняття в розумінні музичного мистецтва, диференціація різновидів форм та змісту музичних творів.

Музикознавчі інтерпретації дефініції «жанр» (М. Арановський, С. Скребков, О. Сохор, В. Цуккерман, Б. Яворський і ін.).

Питання теорії, історії, методології жанру в дослідженнях Ю. Тюліна, О. Сохора, Л. Мазеля, В. Цуккермана, А. Альшванга, О. Руч'євської, Т. Чередниченко, Н. Кашиної, Т. Смирної, Л. Березовчук, О. Сокола, Л. Шаповалової, С. Шипа, О. Зінкевич, В. Москаленка.

Музичний стиль, його визначення в працях Б. Асаф'єва, Н. Горюхіної, Л. Мазеля, М. Михайлова, В. Москаленка, Л. Мазеля, Є. Назайкинського, С. Скребкова, С. Тишка, Ю. Тюліна, С. Шипа.

Музичний стиль й інтонаційна природа музичного мистецтва. Музичний стиль і музично-виконавська інтерпретація.

Дослідження жанру та стилю як єдиної системи (М. Лобанова, Є. Назайкинський, В. Москаленко).

3. Перелік тем семінарських занять

Тема 1. Музикознавство як цілісна наукова дисципліна. Функції музикознавства в музичній культурі. Форми і методи музикознавчої діяльності.

Тема 2. Витоки українського музичного мистецтва. Ранні форми музичного мистецтва. Українська народна музика. Українські народні календарно-обрядові пісні та думи. Народний інструментарій.

Тема 3. Музичне мистецтво як предмет комплексного дослідження. Специфіка музичного мистецтва в науковому дискурсі. Музика – мистецтво інтонації, роль інтонації в творенні музичних образів.

Тема 4. Жанр як «генетичний код» музичного твору. Естетична природа жанру в музиці. Жанр як знак і жанр як код музичного твору (за О. Комендою).

Тема 5. Основні сфери прикладного музикознавства. Музично-критична діяльність. Лекторська практика. Музична журналістика.

Тема 6. Музично-виконавське мистецтво як об'єкт дослідження українського музикознавства. Теоретичні основи дослідження українського музично-виконавського мистецтва.

Тема 7. Розвиток музичного виконавства в Україні. Музично-виконавська концертна практика в Україні в кінці ХХ – на початку ХХІ століття. Інтерпретологія в системі сучасного музикознавства.

Тема 8. Періодизація українського музичного мистецтва. Періодизація за М. Ржевською, Б. Сютюю. Періодизації, впроваджені Л. Корній, Л. Кияновською.

4. Завдання для самостійної роботи

Тема 1. Музикознавство як цілісна наукова дисципліна.

1. Окресліть місце та функції музикознавства в музичній культурі.
2. Назвіть основні категорії та логічну структуру музикознавства.
3. Розкрийте значущість музикознавства в системі гуманітарних наук.
4. Виокремте форми музикознавчої діяльності.

Тема 2. Витоки українського музичного мистецтва

1. Окресліть ранні форми української музики.
2. Назвіть основні жанри народної творчості.
3. Виокремте український народний інструментарій.

Тема 3. Музичне мистецтво як предмет комплексного дослідження.

1. У чому виявляється багатоаспектність музичного мистецтва?
2. Що є змістом музичного мистецтва?
3. Як ви розумієте твердження Б. Асаф'єва: «музика – мистецтво інтонованого змісту»?

Тема 4. Жанр як «генетичний код» музичного твору.

1. Як корелюються поняття жанр і генетичний код?
2. У чому сутність естетичної природи жанру в музиці (за О. Сохором)?

3. В чому сутність тлумачення жанру як одиниці музичного змісту і форми, певного семантичного змісту?

Тема 5. Основні сфери прикладного музикознавства.

1. Назвіть основні галузі прикладного музикознавства.
2. Розкрийте сутність музично-критичної діяльності.
3. Увиразніть основні жанри музичної критики.
4. Схарактеризуйте види лекторської практики.
5. Виокремте роль музичної журналістики.

Тема 6. Музично-виконавське мистецтво як об'єкт дослідження українського музикознавства.

1. Окресліть особливості музично-виконавського мистецтва.
2. Схарактеризуйте сучасне виконавське мистецтво як системне явище.
3. Здійсніть аналіз спектру теоретичних досліджень про українське музично-виконавське мистецтво.

Тема 7. Розвиток музичного виконавства в Україні.

1. Схарактеризуйте музичне виконавство як специфічний вид людської діяльності.
2. Назвіть імена видатних українських музикантів у різних виконавських сферах.
3. Перелічіть праці українських науковців, у яких розкриваються особливості музично-виконавського процесу.
4. Схарактеризуйте дефініцію «школа» і вирізніть провідні українські виконавські школи.

Тема 8. Періодизація українського музичного мистецтва, покликаючись на праці українських учених.

1. Окресліть головні історичні періоди в розвитку української музики.
2. Схарактеризуйте характерні риси кожного з періодів.
3. Розкрийте особливості періоду становлення українського національного музичного стилю (перша третина XX ст.).

5. **Форми поточного та підсумкового контролю**

Оцінювання знань аспірантів відбувається згідно з видами навчальної роботи, які зобов'язаний виконати кожен аспірант:

- участь у семінарському занятті (доповідь на одне із питань плану заняття, доповнення до доповідей за іншими питаннями плану заняття, участь у дискусії за темою заняття);
- співбесіда з лектором (перевірка компетентності аспіранта);
- екзамен.

Оцінювання знань методом співбесіди передбачає: виявлення обізнаності аспіранта щодо змісту навчальної дисципліни; набутих знань і умінь.

Співбесіда з лектором проводиться в кінці семестру за розкладом. Семестрова підсумкова оцінка визначається як сума балів з усіх видів навчальної роботи. Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

6. **Література**

Основна:

1. Антонович М. Станислав Людкевич: композитор, музиколог. Львів: Veritas, 2007. 64 с.
2. Асташев Д. Смысловые грани феномена «музыка» в учениях Античности и европейского Средневековья: лекции по истории музыки. М.: МГУКИ, 2007. 38 с.
3. Березовчук Л. Музыкальный жанр как система функций. *Проблемы музыковедения*. М., 1989. Вып. 2. С. 95–122.
4. Бонфельд М. Введение в музыковедение : учеб. пособие для вузов. М.: ВЛАДОС, 2001. 219 с.
5. Бонфельд М. История музыковедения: учебное пособие. М.: ВЛАДОСПРЕСС, 2011. 320 с.

6. Вопросы музыковедения: сборник статей. Ташкент : Фан, 1971. 199 с.
7. Герасимова-Персидська Н. Нове в музичному хронотопі кінця тисячоліття. *Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського*. Київ, 1998. Вип. 28. С. 32–39.
8. Герасимова-Персидська Н. XXI століття і musica mundana. *Часопис Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського*. 2008. № 1. С. 90–97.
9. Герцман Е. Пифагорейское музыкознание. Начала древнегреческой науки о музыке. СПб: Гуманитарная академия, 2003. 384 с.
10. Глушук Т. Сильові процеси в інструментальному виконавстві другої половини ХХ століття: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції “Кобзарство в контексті становлення української професійної музичної культури”. К., 2005. С. 148–153.
11. Гуляницкая Н. Руководство к изучению основ музыковедения. М.: РАМ им. Гнесиных, 2004. 78 с.
12. Демченко А. Введение в музыкознание. Саратов: Pan-Art, 2002. 40 с.
13. Друскин М. Зарубежная музыкальная историография. М.: Музыка, 1994. 64 с.
14. Евдокимова Ю., Симакова Н. Музыка эпохи Возрождения. М.: Музыка, 1982. 252 с.
15. Земцовский И. Текст – Культура – Человек: опыт синтетической парадигмы. *Советская музыка*. 1982. № 8. С. 34–45.
16. Зінська Т. Музично-виконавське мистецтво в соціокультурному просторі України кінця ХХ – початку ХХІ століття: автореферат дис. ...канд. мист. 26.00.01. К., 2011. 18 с.
17. Зінкевич О., Чекан Ю. Музична критика. Теорія та методика : навч. посібник. Чернівці : Книги – ХХІ, 2007. 424 с.
18. Калениченко А. Напрями, стилі, течії та естетичні ситуації в українській музиці. *Українське мистецтвознавство*. К.: ІМФЕ, 2009. Вип. 9. С. 106–112.
19. Катрич О. Поняття стильового «архетипу» в композиторській та виконавській творчості. *Київське музикознавство*. Вип. 2. К, 1999. С. 123–129.
20. Кашина Н. Жанр как эстетическая категория. М.: Знание, 1984. 64 с.
21. Кияновська Л. Сильова еволюція галицької музичної культури ХІХ – ХХ ст. Тернопіль: Астон, 2000. 340 с.
22. Козаренко О. Українська національна музична мова: генеза та сучасні тенденції розвитку: дис. ...доктора мист. К., 2001. 387 с.
23. Кононова М. Виконавська рефлексія як об’єкт дослідження сучасного музикознавства. *Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського*. К., 2012. Вип. 103. С. 38–48.
24. Корній Л., Сюта Б. Історія української музичної культури: підручник. К.: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2011. 736 с.
25. Кремлев Ю. Интонация как образ в музыке. *Интонация и музыкальный образ*. М.: Музыка, 1965. С.35–52.
26. Курченко А. Музыковедение: история, теория, творчество: сб. ст. /Под ред. М. Сидорова. М.: МГУКИ, 2014. 154 с.
27. Курышева Т. Музыкальная журналистика и музыкальная критика: учеб. пособие. М.: Владос-Пресс, 2007. 294 с.
28. Курышева Т. Что такое прикладное музыковедение? *Музыкальная академия*. 1993. № 4. С. 160–163.
29. Медушевский В. Интонационная форма музыки. М.: Музыка, 1993. 254 с.
30. Мельник Л. Музична журналістика: теорія, історія, стратегії. На прикладах із щоденної преси Львова від початків до сьогодення: монографія. Львів : ЗУКЦ, 2013. 383 с.
31. Михайлов М. Силь в музыке. Л.: Музыка, 1981. 284 с.
32. Москаленко В. Лекции по музыкальной интерпретации. К., 2012. 272 с.
33. Музыкальная культура Древнего мира /Авт. вступ. статьи и ред. проф. Р. Грубер. Л.: Музгиз, 1937. 256 с.
34. Музыкальная эстетика западноевропейского Средневековья и Возрождения. М.: Музыка, 1966. 574 с.

35. Назайкинський Е. Стил ь и жанр в музицк: учбнє пособіє. М.: Гуманіт. изд. центр ВЛАДОС, 2003. 248 с.
36. Немкович О. Основні тенденції розвитку української музикознавчої науки в 1960–1980-ті рр. *Теоретичні та практичні питання культурології*. Мелітополь, 2004. Вип. 15. С. 3–16.
37. Немкович О. Українське музикознавство ХХ ст. як система наукових дисциплін. К. : ТОВ “Вид-во “Сталь”, 2006. 534 с.
38. Основы теоретического музыковедения : учеб. пособие /Под ред. М. Ройтерштейна. М.: Академия, 2003. 272 с.
39. Попова Т. Музыкальные жанры и формы. М.: Госмузиздат, 1954. 384 с.
40. Ревенко Н. До питання визначення тенденцій розвитку музичного мистецтва України 80-90-х років ХХ століття. *Актуальні проблеми історії та практики художньої культури*. Вип. 14. К.: Міленіум, 2005. С. 154–161.
41. Редя В. Лекторський практикум музикознавця: хрестоматія. К.: НАКККиМ, 2015. 136 с.
42. Ржевська М. На зламі часів. Музика Наддніпрянської України першої третини ХХ століття у соціокультурному контексті: монографія. К.: Автограф, 2005. 352 с.
43. Смирнова Т. Жанр как эстетическая категория. *Музыкальное мышление: сущность, категории, аспекты исследования: сборник статей* /Сост. Л. Дыс. К.: Музична Україна, 1989. С. 68–74.
44. Сохор А. Музыка как вид искусства. М.: Музыка, 1970. Изд. 2-е. 192 с.
45. Сохор А. Теория музыкальных жанров: задачи и перспективы. *Теоретические проблемы музыкальных форм и жанров*. М.: Музыка, 1971. С. 292–309.
46. Сохор А. Эстетическая природа жанра в музыке. *Вопросы социологии и эстетики музыки*. Л.: Сов. композитор, 1981. Т. 2. С. 231–293.
47. Суханцева В. Музыка как мир человека. (От идеи вселенной – к философии музыки). К.: Факт, 2000. 176 с.
48. Уколова В. Последний римлянин «Боезий». М.: «Наука» 1987. 160 с.
49. Холопова В. Музыка как вид искусства: учебное пособие. М.: Лань, Планета музыки, 2014. 320 с.
50. Холопова В. Теория музыки: мелодика, ритмика, фактура, тематизм: учебное пособие. СПб: Лань, 2010. 367 с.
51. Цыпин Г. Музыкально-исполнительское искусство: теория и практика. СПб.: Алетей, 2001. 320 с.
52. Шаповалова Л. Апология когнитивного музыковедения. *Мир музыки*. Баку: Издание Бакинской консерватории, 2013. № 1. С. 49–55.
53. Шаповалова Л.В. Интерпретология как интегративная наука. *Проблемы взаимодействия искусства, педагогики та теорії і практики*. Х.: ХУКиМ ім. І. Котляревського, 2013. Вип. 46. С. 289–300.
54. Шип С. Музична форма: від звуку до стилю. К.: Заповіт, 1998. 364 с.
55. Шип С. Музичний жанр в методологічному аспекті. *Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського*. Культурологічні проблеми української музики (наукові дискурси пам’яті академіка І. Ф. Ляшенка. К., 2002. С. 154–177.

Додаткова:

56. Архимович Л., Гордійчук М. М. Лисенко. Вид. 3-є. – К., 1992. 253 с.
57. Асафьев Б. Музыкальная форма как процесс. Л.: Музыка, 1971. 376 с.
58. Белза І. Б. М. Лятошинський. К.: Мистецтво, 1947. 62 с.
59. Бэлза И. Исторические судьбы романтизма и музыка: Очерки. М.: Музыка, 1985. 255 с.
60. Борис Николаевич Лятошинский : сб. статей /Сост. М. Копица. К., 1987. 184 с.
61. Булат Т. Микола Лисенко. К.: Музична Україна, 1973. 107 с.
62. Бялик М. Л. Ревуцький: Риси творчості. К.: Музична Україна, 1973. 200 с.
63. Грінченко М. Історія української музики: монографія /Під ред. І. Соневицького.

Нью-Йорк: Український музичний інститут, 1961. Вид. 2-е. 192 с.

64. Зинькевич Е. Метафори музикального постмодерна. *Искусство XX века: уходящая эпоха?*: сб. статей /Сост. и ред. В. Валькова, Б. Гецелев. Нижний Новгород : НГК им. М. И. Глинки, 1997. Т. 2. С. 259–272.

65. История мировой музыки. Жанры. Стили. Направления /Авт.-сост. А. Минакова, С. Минаков. М.: Эксмо, 2010. 564 с.

66. Історія української музики: в 6 т. /Відпов. ред. М. Гордійчук. К.: Наукова думка, 1989. Т. 1: Від найдавніших часів до середини XIX ст. 448 с.

67. Історія української музики: в 6 т. /Ред. колегія Т. Булат та ін. К.: Наукова думка, 1989. Т. 2: Друга половина XIX ст. 464 с.

68. Історія української музики: в 6 т. /Ред. колегія М. Загайкевич, А. Калениченко, Н. Семененко. К.: Наукова думка, 1990. Т. 3: Кінець XIX - початок XX ст. 424 с.

69. Історія української музики: в 6 т. /Ред. колегія Л. Пархоменко, О. Литвинова, Б. Фільц. К.: Наукова думка, 1992. Т. 4: 1917 – 1941. 616 с.

70. Казанцева Л. Полистилистика в музыке. Казань: КГК, 1996. 36 с.

71. Кияновська Л. Мирослав Скорик: творчість мистця у дзеркалі епохи: монографія. Львів: Сполом, 1998. 216 с.

72. Кияновська Л. Син сторіччя Микола Колесса: монографія. Львів: Вид-во НТШ, 2003. 378 с.

73. Корній Л. Історія української музики (від найдавніших часів до середини XVIII ст.). Київ–Харків–Нью-Йорк, 1996. Ч. 1. 314 с.

74. Корній Л. Історія української музики. Друга половина XVIII ст. К.–Х.: Вид-во М. П. Коць, 1998. Ч. 2. 387 с.

75. Корній Л. Історія української музики. Кінець XIX – початок XX ст. Київ–Нью-Йорк: Видавництво М. П. Коць, 2001. Ч. 3. 480 с.

76. Коханик І. Проблема музикального стилю і стилеобrazовання в контексті постмодернізму. Науковий вісник Одеської держ. муз. академії ім. А. Нежданової: музичне мистецтво і культура. Одеса, 2003. Вип. 4. Кн. 2. С. 35–41.

77. Лігус О. Теоретичні аспекти співвідношення музичного стилю і жанру. *Вісник КНУКІМ*. 2016. Вип. 35. С. 129–137.

78. Лісецький С. Лев Миколайович Ревуцький. К.: Наукова думка, 1989. 184 с.

79. Медушевский В. Музыкальная наука: Како́й ей быть сегодня? *Советская музыка*. 1988. № 11. С. 84.

80. Медушевский В. К проблеме сущности, эволюции и типологии музыкальных стилей. *Музыкальный современник*: сборник статей /Редкол.: В. Задерацкий и др. М.: Советский композитор, 1984. Вып. 5. С. 5–17.

81. Михайлов М. Стиль в музыке. Л.: Музыка, 1981. 262 с.

82. Москаленко В. Лекции по музыкальной интерпретации. К., 2012. 272 с.

83. Немкович О. Микола Грінченко і становлення національної композиторської школи в Україні. *Народна творчість та етнографія*. К., 1997. № 4. С. 41–49.

84. Немкович О. Музично-історична спадщина М. Гордійчука в контексті українського музикознавства другої половини XX ст. *Українське музикознавство*. К.: НМАІ ім. П. І. Чайковського, 2000. Вип. 29. С. 245–253.

85. Немкович О. Науковий доробок А. Мухи в контексті українського музикознавства другої половини XX – початку XXI ст. *Мистецтвознавчі записки*: зб. наук. праць. К.: ДАКККІМ, 2003. Вип. 3–4. С. 53–64.

86. Павлишин С. Музыка двадцатого столетия : навч. посібник. Львів: БаК, 2005. 232 с.

87. Рагс Ю. Теоретическое музыкознание. М.: ГМПИ им. Гнесиных, 1983. 64 с.

88. Холопов Ю. Ладовая теория Б.Л.Яворского. *Музыкально-теоретические системы*. М., 2006. С. 375–394.

89. Шип С. Теория художественных стилей: учеб. пособие. Одесса: Науковець, 2007. 32 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

90. Дьячкова Е. Между действием и медитацией: украинская музыка 90-х. [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.niurr.gov.ua/ru/ukr_rus/bulletin_4/dyachkova.htm
91. Коменда О. Поняття жанру в сучасному музикознавстві [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/39411/11-komenda.pdf?sequence=1>
92. Сучасна українська академічна музика (М. Скорик, В. Сильвестров та ін.). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://lektsii.net/1-87965.html>
93. Сюта Б. Українська музика молодії генерації композиторів [Електронний ресурс]. Режим доступу : [http://www.musica – ukrainica. odessa.ua/ _main.html](http://www.musica-ukrainica.odessa.ua/_main.html)